

Dwars door de duinen

Nieuwtjes en weetjes over planten, dieren en duinen

Mannelijke neushoornkevers gebruiken hun gevaarlijk uitziende hoorn om rivalen weg te duwen.
Foto: Joost Bouwmeester.

Neushoornkever in Meijndel

In de duinen bij Wassenaar is de neushoornkever gevonden. Met een lengte tot 4 centimeter is dit een van de grootste inheemse kevers. Het mannetje heeft een grote gekromde stekel op zijn snuit. Ze gebruiken die 'neushoorn' om andere mannetjes opzij te duwen. De neushoornkever is geen echte duinsoort. De larven leven van dikke dode bomen en in composthopen, vooral in het oosten en zuiden van het land. Misschien is het opduiken in Meijndel een teken dat de bossen in het binnenduin ouder worden. Of dat er door goed bosbeheer veel dood hout ligt. Duinbehoud vindt hem in ieder geval een aanwinst. Ook de grauwe klauwier zal deze dikke kever weten te waarderen als hij zijn pad kruist.

Moeraswolfsklauw nieuw in Zuid-Holland

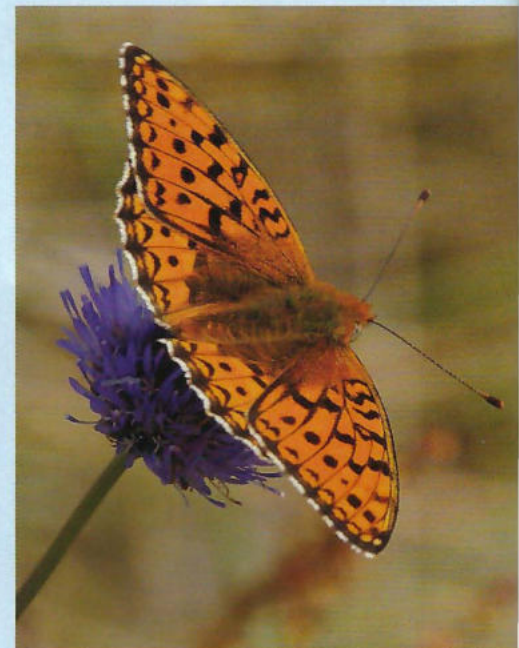
Voor het eerst zijn wolfsklauwen gevonden in een valletje in de Westduinen op Goeree. 'Wolfsklauw' klinkt woest en gevaarlijk, maar het gaat hier om een klein, onopvallend plantje. Moeraswolfsklauw heeft een over de grond kruipende stengel met fijne naaldachtige blaadjes. Daaruit steken vergelijkbare stengeltjes omhoog. Wolfsklauwen zijn bijzonder omdat ze in het plantenrijk naast varens en zaadplanten een geheel aparte groep vormen. Er zijn in Nederland maar vijf soorten. Moeraswolfsklauw komt voor in vochtige kalkarme duinen in Noord-Holland en op de Waddeneilanden. Enkele jaren geleden is hij opgedoken in de duinen van Zeeland en nu dus de primeur voor Zuid-Holland op Goeree.

Moeraswolfsklauw: vertegenwoordiger van een bijzondere groep sporenplanten. Foto: Sytse Dijkse.

Duinparelmoervlinder houdt van echte winters en zandviooltjes

Opvallend veel duinparelmoervlinders waren er vorige zomer in de duinen op de Waddeneilanden en in Noord-Holland. Dat werd tijd ook, want deze typische duinvlinder is de laatste tientallen jaren sterk achteruitgegaan. De eitjes van de duinparelmoervlinder blijken in koude winters - zoals die van 2010 - beter te overleven dan in natte kwakkelwinters.

De winter van 2010-2011 was behoorlijk koud. Hopelijk wordt 2011 daarom opnieuw een goed jaar voor de duinparelmoervlinder. Foto: Joost van der Sluijs.

Eenmaal uitgekomen vreten de rupsjes viooltjes. In de duinen vooral duinviooltje en hondsviooltje, dachten we. Tot uit onderzoek in de Amsterdamse Waterleidingduinen afgelopen jaar bleek dat het zeldzame zandviooltje daar de favoriete voedselplant is. Hopelijk profiteert de duinparelmoervlinder dit jaar opnieuw van de koude winter.

Nieuwe natuur op Voorne

Nog meer natuur op Voorne. Na de uitbouw met een nieuwe, stuivende zeereep waren de binnenduinen aan de beurt. 45 Hectare vroegere landbouwgrond ten noorden van Rockanje is begin vorig jaar veranderd in duinzoomnatuur. Het draagt de nogal prozaïsche naam Middelweg-Noord. Het ligt op de overgang van Voornes Duin naar het achterland, links en rechts van de Noorddijk. De ondergrond bestaat uit duinzand dat ooit uit het duin over het polderland is uitgewaaid. Het nabijgelegen gehucht Stuifakkers dankt daar zijn naam aan. Er zijn licht glooiende droge en natte duingraslandjes aangelegd, en hier en daar een poeltje. Natuurmonumenten is de trotse beheerder van deze kersverse duinnatuur.

Goed nieuws voor luie broedvogeltellers

Elk voorjaar gaan vele honderden vogelliefhebbers 's morgens vroeg het duin in om broedvogels te inventariseren. Ontzettend leuk om te doen. Het levert veel nuttige informatie op. Maar de meeste tellers hebben een grondige hekel aan het 'huiswerk'. Thuis moeten de waarnemingen op kaarten worden gezet. Via ingewikkelde regels moet je bepalen hoeveel broedgevallen er zijn. SOVON Vogelonderzoek heeft een methode ontwikkeld om waarnemingen via internet in te voeren. Een computerprogramma berekent vervolgens het aantal broedparen. Door de Vogelwerkgroepen Berkheide en Meijndel is met steun van Dunea proef gedraaid. Er zijn nog wat kinderziektes maar het lijkt te gaan werken.

Dwars door de Duinen- 'tiplijn'

Weet u een leuk nieuwtje over een bijzondere plant, dieren die zich uitbreiden, een opvallend publieks- of kunstproject of succesvol natuurherstel?

Geef ons een tip, dan kunnen we er in deze rubriek melding van maken. Ons e-mailadres is: info@duinbehoud.nl; met als onderwerp '4D'.

De waterspreeuw: watervogel onder de zangvogels. Afgelopen winter van dichtbij te bewonderen in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Foto: Joost Bouwmeester.

Waterspreeuw steelt de show

De waterspreeuw is een donkerbruine zangvogel met een witte vlek op borst en keel. Hij broedt in heuvel- en bergland langs snelstromende beken. Ook in de winter zit hij graag bij stromend water. Met enige regelmaat zijn ze 's winters te bewonderen in Amsterdamse Waterleidingduinen. Daar verblijven ze soms wekenlang bij duikers en overstorten in het waterwingebied.

Ook afgelopen najaar en winter waren ze er weer. Ze lieten zich op korte afstand bekijken door het verzameld publiek. Het is grappig hoe zo'n bolvormig zangvogeltje als een eend op het water drijft. Vervolgens duikt hij en zwemt, peddelend met zijn vleugels, onder het oppervlak rond om waterdiertjes te vangen. Prima te zien door het heldere water. Daar kan geen natuurfilm tegen op.

Getijdegeul door stuifdijk

Op de foto is een stuk buitenduin in de Kwade Hoek te zien. Bij hoogwater is een achterduinse strandvlakte via een opening in de duinen volgestroomd met zeewater. Voor het rechter duintje is het begin van de geul zichtbaar, daarachter een groen strand en brekende golven. Aan de horizon ligt het havengebied van Rotterdam. Op deze plek is in 2007 een deel van een kunstmatige stuifdijk weggegraven. In een paar jaar tijd hebben zee en wind de klus afgemaakt.

Natuurlijke processen in ere hersteld. Drie jaar geleden was hier nog een brede, dicht begroeide stuifdijk. Foto: Stefan Poot/Natuurmonumenten.

